

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Ændringsforslaget skal ses i sammenhæng med samtidigt forslag til inatsisartutlov om boligstøttelån.

Med forslag til inatsisartutlov om boligstøttelån udgår Grønlands Selvstyres lovgrundlag for at yde tilskud til renovering, udvidelse og forbedringer (istandsættelsestilskud) til boliger med bestående boligstøttelån og boliger hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere.

Med nærværende forslag til ændring af inatsisartutlov om boligfinansiering overføres opgaven og hjemmelsgrundlaget til kommunerne.

Kommunerne vil pr. 1. januar 2020 kunne yde tilskud til boliger med bestående boligstøttelån og til boliger, hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere.

2. Hovedpunkter i forslaget

a) Gældende ret

Inatsisartutlov nr. 39 af 23. november 2017 om boligfinansiering bemyndiger kommunerne til at yde lån til opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger. Der kan alene ydes lån og kommunerne kan ikke yde tilskud til opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger.

Der kan efter Inatsisartutlov om boligfinansiering ydes lån til istandsættelse, forbedringer og udvidelse af eksisterende boliger, jf. kapitel 3. Der kan ydes lån med op til 40 procent af de samlede udgifter dog maksimalt 300.000 kr. Boligejer vil selv skulle finansiere de resterende 60 procent af de samlede udgifter. Lånet ydes rente og afdragsfrit og forfalder ved ejerskifte.

Der kan efter Inatsisartutlov om boligfinansiering ydes lån til istandsættelse af eksisterende boliger tilhørende pensionister, jf. kapitel 4. Der kan ydes lån med op til 300.000 kr. Lånet ydes rente- og afdragsfrit og forfalder ved ejerskifte.

Såfremt en bolig er omfattet af anden lovgivning om offentlig støtte til boliger, tilskud eller finansiering af opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger finder inatsisartutlov om boligfinansiering ikke anvendelse. Det betyder, at inatsisartutloven er subsidiær i forhold til anden lovgivning.

b) Forslaget

I kapitel 1 ændres anvendelsesområdet i §§ 1-3 således at der efter inatsisartutlov om boligfinansiering også kan ydes tilskud. Der foretages imidlertid ikke ændring i § 1, stk. 3 og der kan således fortsat ikke ydes lån til boliger med bestående boligstøttelån.

Der indsættes et nyt kapitel 4 a, indeholdende §§ 24 a og 24 b om tilskud til boliger med bestående boligstøttelån og til boliger hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere.

§§ 24 a og 24 b er en kopi af §§ 45-46 i landstingsforordning nr. 11 af 19. november 2007 om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt m.v. med redaktionelle ændringer som følge af opgavens overgang til kommunerne.

I forslagets § 24 b er som stk. 2 indsat ny bestemmelse, hvorefter der ikke kan ydes tilskud til istandsættelse af boliger beliggende på lokaliteter, hvor der i almindelighed kan opnås bank- eller realkreditlån med pant i boligen. Bestemmelsen viderefører hidtidig praksis baseret på bemærkningerne til § 46 i landstingsforordning nr. 11 af 19. november 2007 om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt m.v.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Forslaget</i>
	§ 1
	I inatsisartutlov nr. 39. 23. november 2017 om boligfinansiering foretages følgende ændringer:
<p>§ 1. Denne Inatsisartutlov finder anvendelse på lån til opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Der kan ikke ydes lån til boliger, hvorfra der skal drives eller bliver drevet erhverv. Mindre, liberale erhverv er dog undtaget.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Der kan ikke ydes lån til boliger omfattet af anden lovgivning om offentlig støtte, tilskud eller finansiering af opførelse, istandsættelse, udvidelse eller forbedring af boliger.</p> <p>§ 2. Lån ydes kun til byggeri, der opfylder gældende bygge- og planlovgivning på tids-</p>	<p>1. §§ 1-3 affattes således:</p> <p>” § 1. Denne inatsisartutlov finder anvendelse på lån og tilskud til opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Der kan ikke ydes lån eller tilskud til boliger, hvorfra der skal drives eller bliver drevet erhverv. Mindre, liberale erhverv er dog undtaget.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Der kan ikke ydes lån til boliger omfattet af anden lovgivning om offentlig støtte, tilskud eller finansiering af opførelse, istandsættelse, udvidelse eller forbedring af boliger.</p> <p>§ 2. Lån eller tilskud ydes kun til byggeri, der opfylder gældende bygge- og planlovgiv-</p>

punktet for opførelse, forbedring, istandsættelse eller udvidelse af boligen.

§ 3. Lån ydes kun til byggeri, hvor der ikke forinden udstedelse af lånetilsagn er indgået bindende entreprisekontrakter eller igangsat byggearbejder.

ning på tidspunktet for opførelse, forbedring, istandsættelse eller udvidelse af boligen.

§ 3. Lån eller tilskud ydes kun til byggeri, hvor der ikke forinden udstedelse af lånetilsagn er indgået bindende entreprisekontrakter eller igangsat byggearbejder.”

2. Efter § 24 indsættes som nyt *Kapitel 4 a*:

”Kapitel 4 a

Tilskud til istandsættelse, forbedringer eller udvidelser

§ 24 a. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud på maksimalt 150.000 kr. til istandsættelse, forbedring eller udvidelse af boliger, der tilhører personer, der i de 2 seneste slutlignede år har haft en skattepligtig årlig husstandsindkomst under 180.000 kr. eller til personer, der i nærmeste fremtid forventes at få en skattepligtig årlig husstandsindkomst på under 180.000 kr., uanset deres hidtidige indkomst.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan alene yde tilskud, såfremt der i boligen er et lån fra Grønlands Selvstyre, eller såfremt der har været et lån fra Grønlands Selvstyre med de nuværende ejere som låntagere.

Stk. 3. For hvert hjemmeboende barn under 18 år, der er tilmeldt folkeregisteradressen, dog højst for 6 børn, forhøjes indkomstgrænsen med kr. 4.000 pr. barn.

§ 24 b. Kommunalbestyrelsen kan ikke yde tilskud, såfremt der indenfor de seneste 60 måneder før ansøgningstidspunktet er ydet tilskud fra det offentlige til istandsættelse, forbedring eller udvidelse af boligen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ikke yde tilskud til boliger, der er beliggende på lokaliteter, hvor der i almindelighed kan opnås bank- eller realkreditlån med pant i boligen.

	<p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen skal ved vurdering af ansøgning jf. § 24 a tage hensyn til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) omfanget af den ønskede renovering, 2) udvidelse eller forbedring i relation til ansøgerens formueforhold og forventede evne til selv at forestå arbejdet, samt 3) boligens alder og markedsmæssige værdi. <p><i>Stk. 4.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om tilskud til istandsættelse, forbedring eller udvidelse af en bolig og herunder om administration, udbetaling og tilskudsberettigede arbejder.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2020.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Der har igennem en årrække ikke været afsat bevillinger på finansloven til boligstøtteområdet bortset fra midler bevilget på finanslov, hovedkonto 87.72.23, Boligstøtte, istandsættelsestilskud. På finanslov for 2019 og overslagsårene 2020-2022 er afsat 10 mio. kr. til boligstøtteområdet til istandsættelsestilskud.

Bevillingen på hovedkonto 87.72.23, Boligstøtte, istandsættelsestilskud i overslagsårene 2020-2022 overføres til kommunerne. Fordeling mellem kommunerne indgår i forhandlingerne om Grønlands Selvstyres bloktilskud til kommunerne. Det er forventningen, at fordelingen sker efter principper svarende til fordeling af midler på boligfinansieringsområdet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Det er vurderingen, at forslaget ikke har andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har været i høring i perioden 26. april 2019 – 31. maj 2019, og har i perioden været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget har været i høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement

Departementet for Natur, Miljø og Forskning

Departementet for Finanser

Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Erhverv og Energi

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet

Departementet for Sundhed

Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke

Departementet for Udenrigsanliggender

Avannaata Kommunia

Qeqqata Kommunia

Kommuneqarfik Semersooq

Kommune Kujalleq

Kommune Qeqertalik

INI A/S

Iserit A/S

Mittarfeqarfiit

Nukissiorfiit

Asiaq

Kalaallit Forsikring

Illit Forsikring

Tryg

Grønlandsbanken A/S

Bank Nordik

KANUNUPE

Grønlands Erhverv (GE)

SIK (Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat)

Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK)

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat (NPK)

Atorfillit Kattuffiat (AK)

IMAK (Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat)

Akademikernes Sammenslutning i Grønland (ASG)

Katuaq I/S
Rigsombudsmanden i Grønland
Politimesterembedet i Grønland
Grønlands Landsret

Der er ved høringsfristens udløb modtaget svar fra følgende høringsparter, kommentarer til hørings svarene er *kursiveret*:

IMAK, Sulisitsisut – Grønlands Erhverv, Grønlands Politi, Kommune Qeqertalik, Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke har meddelt at de ikke har kommentarer til forslaget.

Departementet for Sundhed påpeger, at istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger kan have væsentlige sundhedsmæssig værdi for borgerne. Departementet foreslår på baggrund heraf, at det skal indgå som et kriterium, at istandsættelse, forbedring eller udvidelse af boligen skal have til formål at forbedre nogle forhold af sundhedsmæssig betydning for boligens beboere, og at der lægges specielt vægt på prioritering af børnefamilier.

Istandsættelse, udvidelse og forbedring bør være en mulighed for alle der opfylder kriterierne efter loven. Såfremt en istandsættelse kan have en positiv effekt for borgeren skal det ikke være et kriterium i forbindelse med ansøgningen.

Departementet for Sundhed mener desuden, at et tilskud på maksimalt 150.000 kr. til istandsættelse vil kunne ændre på markedsprisen på de berørte boliger. Departementet mener derfor, at der tages højde for den situation.

Det fremgår af forslagets § 24 b, at der ikke kan ydes tilskud, såfremt der inden for de seneste 60 måneder før ansøgningstidspunktet er ydet tilskud fra det offentlige til istandsættelse, forbedring eller udvidelse af boligen. Der er typisk tale om nedslidte boliger. I øvrigt skal kommunalbestyrelsen ved vurdering af ansøgning tage hensyn til boligens alder og markedsmæssige værdi.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet er positiv over for overdragelse af administrationen af istandsættelsestilskud. Departementet er dog skeptisk over for den generelle brug af ”kan-bestemmelser”, hvilket kan betyde et fald i tildelingen af succesfulde ansøgninger, fordi kommunerne har valgt at bruge pengene andetsteds.

Brugen af ”kan-bestemmelser” giver kommunalbestyrelsen mulighed for selv at vurdere ansøgningerne. Såfremt der var anvendt ”skal-bestemmelser” ville ansøgerne have et retskrav på at få tilskud, hvilket ikke er hensigten med overdragelsen af administrationen.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet påpeger, at forslaget forudsætter en række forøgede administrationsomkostninger, som ikke fremgår af forslaget.

Bevillingen på hovedkonto 87.72.23 Boligstøtte, istandsættelsestilskud overføres til kommunerne.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet opfordrer desuden til, at der i forslaget bliver en overdragelsesordning eller lignende, når kommunerne overtager opgaven. *Det kan oplyses, at Departementet for Boliger og Infrastruktur planlægger at afholde workshops for kommunale sagsbehandlere, blandt andet i forhold til de allerede overdragede områder inden for boliglovgivningen.*

SIK påpeger, at de steder, hvor det er muligt at få realkreditlån, vil det ikke være muligt at få bevilget lån til boligstøttehuse. SIK mener at mulighederne for deres medlemmer vil være dårligere end i dag, når det ikke er muligt at låne midler i banken uden selv at have en opsparing først.

Der er forskellige muligheder for at låne midler til anskaffelse af egen bolig, dette afhængigt af den økonomiske situation den enkelte borger står i samt geografisk placering. Der er lagt vægt på, at der skal være forskellige muligheder der tilgodeser borgere der befinder sig i forskellige lag.

SIK er bekymret for overdragelse af ansvar til kommunerne; hvordan kan det sikres, at de afsatte midler bliver anvendt til formålet?

Kommunerne har mulighed for at få indblik i den sagsbehandlingsform der er kørt i Selvstyret og har således også mulighed for at præge sagsbehandlingsformen når opgaven er overdraget.

SIK er bekymret for den kløft der kan være i kommunerne, risikerer at blive større. Det vil sige, at de kommuner der har stram budget, vil have endnu sværere mulighed for at yde lån, mens velstillede kommuner vil blomstre endnu mere.

Kommunerne har selvbestemmelsesret til at foretage en prioritering i forhold til det midler der bliver overført til kommunerne.

SIK indstiller forslaget i dens form til forkastelse.

Taget til efterretning.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§§ 1-3 foreslås ændret således, at anvendelsesområdet for inatsisartutlov om boligfinansiering omfatter både lån og tilskud. Den gældende inatsisartutlov om boligfinansiering omfatter alene lån til opførelse, istandsættelse, udvidelse og forbedring af boliger.

Tilskud kan ydes i henhold til de konkrete bestemmelser i forslag til nyt kapitel 4 a om tilskud til boliger med bestående boligstøttelån og boliger, hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere.

I forslaget til § 1, stk. 3 er der ikke foretaget ændringer i forhold til den gældende formulering. Der kan derfor forsat ikke ydes lån til boliger med bestående boligstøttelån.

Til nr. 2.

Til § 24 a

Forslag til § 24 a svarer med redaktionelle ændringer til § 45 i landstingsforordning nr. 11 af 19. november 2007 om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt m.v.

Til stk. 1

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud på maksimalt 150.000 kr. til istandsættelse, forbedringer eller udvidelser af boliger, der tilhører personer, der i de 2 seneste slutlignede år har haft en skattepligtig årlig husstandsindkomst under 180.000 kr.

For at sikre at ordningen også er fremadrettet, gælder det, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud på maksimalt 150.000 kr. til personer, der i nærmeste fremtid forventes at få en skattepligtig årlig husstandsindkomst under 180.000 kr., uanset de aktuelt har en højere husstandsindkomst.

Med nærmeste fremtid menes, at der allerede er indtrådt en hændelse, der gør, at personens husstandsindkomst vil falde til under 180.000 kr. om året. For eksempel kan låntager være tilkendt førtidspension eller alderspension, låntager kan have mistet sin ægtefælle eller samlever, og låntagers skattepligtige husstandsindkomst må derfor antages at være væsentligt varigt forringet i forhold til tidligere.

Til stk. 2

Det er en forudsætning for at få tilskuddet, at der er tale om en bolig, hvori der er eller har været et lån ydet af Grønlands Selvstyre med de nuværende ejere som låntagere. Formålet

med bestemmelsen er at sikre, at også mindrebedemlede får mulighed for at vedligeholde deres bolig samt mulighed for at foretage udvidelser af deres bolig.

Boliger, hvori der ikke længere er lån fra Grønlands Selvstyre, og som er blevet handlet, mens der ikke var lån fra Grønlands Selvstyre, falder uden for ordningen.

Til stk. 3

Ifølge bestemmelsen forhøjes indkomstgrænsen med 4.000 kr. for hvert hjemmeboende barn under 18 år, der er tilmeldt folkeregisteradressen. Det gælder dog højst for 6 børn. Indkomstgrænsen kan således maksimalt forhøjes med 24.000 kr.

Til § 24 b

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter en tidsmæssig begrænsning i mulighederne for at søge om tilskud, når man allerede en eller flere gange har modtaget tilskud fra det offentlige. Ansøgningstidspunktet er det tidspunkt, hvor ansøgningen er modtaget og journaliseret af kommunalbestyrelsen.

Til stk. 2

Bestemmelsen viderefører hidtidig praksis baseret på bemærkningerne til § 46 i landstingsforordning nr. 11 af 19. november 2007 om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt m.v.

Der kan ikke ydes tilskud til istandsættelse af boliger beliggende på lokaliteter, hvor der generelt er mulighed for at optage lån i bank eller realkreditinstitut med pant i boligen. Kommunerne kan indhente en generel udtalelse fra Grønlandsbanken A/S og Bank Nordik A/S om muligheden for at opnå bank eller realkreditlån med pant i boliger beliggende på relevante lokaliteter.

Grunden hertil er, at boliger i f.eks. de større byer med lån fra Grønlands Selvstyre ofte repræsenterer stor friværdi, der vil kunne aktiveres og belånes, såfremt lånet fra Grønlands Selvstyre indfries. Det er således ikke hensigten, at alle ejere af boliger med lån fra Grønlands Selvstyre med en aktuel eller potentiel husstandsindkomst under 180.000 kr. skal kunne modtage subsidier fra kommunalbestyrelsen i form af tilskud.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastlægger kriterierne for kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgning om tilskud. Der kan ydes istandsættelsestilskud til anskaffelse af materiel mv. samt tilskud til håndværkerudgifter. Ved vurdering af om der skal ydes tilskud til håndværkerudgifter, lægges vægt på om ansøger har forudsætninger for selv at forestå istandsættelsen. Er ansøger f.eks. aktiv tømrer, bør der kun undtagelsesvis ydes istandsættelsestilskud til ekstern tømrerbistand. Er ansøger derimod pensionist og uden forudsætninger for selv at forestå istandsættelsen ydes som hovedregel istandsættelsestilskud til håndværkerudgifter.

Til stk. 4

Bestemmelsen er en bemyndigelsesbestemmelse for Naalakkersuisut. For så vidt angår, hvilke arbejder, der kan ydes tilskud til, tænkes der især på arbejder, der bevarer boligens standard og er hensigtsmæssige i forhold til husets nuværende stand og funktionalitet.

Til § 2

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2020 samtidig med forslag til inatsisartutlov om boligstøttelån.